

THOUGHTS ON SOCIAL REFORM IN THE POEMS OF KANAKADASA

ಕನಕದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಯ ಚಿಂತನೆಗಳು

Dr. D.K. Saraswathi

Associate Professor of Kannada

Government First Grade Women's College

Madikeri

ಸಮಾಜದ ಹಿತಕನ್ನಡ ಕೀರ್ತನಕಾರರ ಸಾಹಿತ್ಯೋದ್ದೇಶದ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಪೂರ್ತಿ. ಹೇಗೆ ಬದುಕಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಬದುಕಿದರೆ ಒಳಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಇಡೀ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿಯೂ ನವಿರಾಗಿಯೂ ತಲುಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕನಕದಾಸ ಮಾಡಿದರು.

ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಬೆಳಗಾದರೆ ದೇವರ ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ವಿಶಿಷ್ಟ ಉಡುಪು ಅಲಂಕಾರಗಳ ದಾಸಯ್ಯ ರುಬೀದಿಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡುವ ದೃಶ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

ಮನೆಯ ಗೃಹಿಣಿಯ ರುವ್ರತ, ನಿಯಮ, ಅರತಿಮೊದಲಾದ ಶುಭಸಮಯದಲ್ಲಿ ದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಹಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ದೇವರನಾಮವೆಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಕನ್ನಡನಾಡು ಯಮೇಲೆ ಸದಾನಲಿದಾಡಿದ ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರಕಾರ.

ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯೇ ಮುಖ್ಯಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ,

ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟದೈವವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯ ನಾನಾಮುಖಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಹಾದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರು. ಸಂಸಾರದ ನಿಸ್ಸಾರತನಶ್ವರತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವುದು, ತನ್ಮೂಲಕ ಲೌಕಿಕ ಭೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಯಾವಹೇಯಕಾದರೂ ಸಿದ್ಧವಾಗುವವನು ಸ್ವಭಾವಂತನಕಡೆ ತಿರುಗಿಸುವುದು,

ಹಾಗೆ ತಿರುಗಿಸಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸುಖದ ಕಡೆಗೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯನನ್ನು ಒಯ್ಯುವುದು ಕೀರ್ತನೆಗಳ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿದ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಸದ್ಗತಿಯ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ತುಡಿಯದೆ ಇಡಿ ಒಂದು ಸಮಾಜದ ಉನ್ನತಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ತಿವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮಹತ್ವದ್ದು.

ಕನಕದಾಸರು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರಜಂಜಡಗಳಿಗೆ,

ಮತತತ್ವಪ್ರತಿಪಾದನೆಗೆ ಮನಗೊಡದೆ ಏಕಾಂತಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ,

ಸರ್ವಾರ್ಪಣಮನೋಭಾವವನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಆಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹರಿಚಾಲಿತ ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಮೌಢ್ಯ,

ಕಂದಾಚಾರಪೊಳ್ಳುನಂಬಿಕೆ,

ವರ್ಣವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಖಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅವರು ಜನರ ನಡವಳಿಕೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬಿಟ್ಟರೂ ಧಿಗತವಾದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಜಾತಿಮತವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು,

ಬಡವ, ಬಲ್ಲಿದ, ಮೇಲುಕೀಳೆಂಬ ತಾರತಮ್ಯ ಹಳಸಲು ಮೌಲ್ಯಗಳು,

ಬದುಕಿನ ಅಡಂಬರಮೊದಲಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿಡಂಬಿಸಿರುವ ರೀತಿ ಅನನ್ಯವಾದುದು.

ವರ್ಣವರ್ಗ ಆಧಾರಿತ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಬಾಹ್ಯಚಹರೆ ಬದಲಾಗಿರಬಹುದು.

ಆದರೆ ಅಂತರಂಗದ ವಿಷಯ ತೀವ್ರತೆಗಿಲ್ಲವೆಂದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಡುವಿರೋಧಿಸಿದ ಕನಕದಾಸರು ತನ್ನ ಹೀನಜಾತಿಯದೆಸೆಯಿಂದಾಗಿ ವಿಧವನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿದ ಅಪಮಾನ, ನೋವುಕೊನೆತನಕ ಬೆನ್ನಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಆಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅವರ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಮೇಲ್ವಾರ್ತಿಯವರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಂತಿದೆ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಾಗಿದೆ.

ಕುಲಕುಲವೆನ್ನುತಿರು

ಕುಲವಾವುದು ಸತ್ಯಸುಜನರಿಗೆ

ಕೆಸರೊಳು ತಾವರೆ ಪುಟ್ಟಲು ಅದತಂದು

ಕುಸುಮನಾಭನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸರೇನಯ್ಯ ?

ಆತ್ಮನಾವಕುಲಜೀವನಾವಕುಲ

ತತ್ವೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಕುಲಪೇಳಿರಯ್ಯ

ಆತ್ಮನುಕಾಗಿನಲೆಯಾದಿಕೇಶವನೊಲಿದ

ಭಕ್ತರಿಗೆ ಕುಲವಾವುದು ಹೇಳಿರಯ್ಯ

ಸತ್ಯವಂತರಾದ ಜನಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಕುಲವಿಲ್ಲ.

ವಸ್ತು ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಣಶೀಲಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅವುಗಳ ಅಥವಾ ಅವರ ಹುಟ್ಟನ್ನಲ್ಲ.

ಜಾತಿಯನ್ನಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಹಲವು ಸುಪರಿಚಿತನಿದರ್ಶನಗಳ ಮೂಲಕ ದಾಸರು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಭಗವಂತನು ಯಾರಿಗೂ ಲಿಯು ತಾನೋ ಅವನ ಕುಲವನ್ನು ಗಣಿಸಬಾರದೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶೂದ್ರಕನಕದಾಸರನ್ನು ಅಂದಿನ ಸಮಾಜ ಅವರ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆ, ಅನುಭವಗಳ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕಂಡೂ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಮುಂದಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಕಾರಣ ಒಂದೇ ಒಂದು ಜಾತಿ. ಆಗ ಕನಕದಾಸರು ಕುಲವನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಪರಸ್ಪರ ಚ್ಯಾಡುವ ಜನರನ್ನು ತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಅತ್ಯಂತ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಪರಿಚಿತವಾದ ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜಾತಿಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದು ನೀರಗುಳ್ಳೆಯಂತೆ ಕ್ಷಣಿಕವಾದ ದೇಹವನ್ನು ನಚ್ಚದೆ ಭಗವಂತನನ್ನು ಮಾನವನೇನೆಯ ಬೇಕೆಂದು ಘೋಷಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹರಿಯೇ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ಹರಿಮಯ ಅವನನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವನೇ ನಿಜವಾದ ಕುಲಜ ಎಂದು ಸಾರುತ್ತಾರೆ.

ಕನಕದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಉತ್ತಮ ಕುಲದವರು ಎನ್ನುವವರೆಲ್ಲ ಕೀಳು ಮಟ್ಟದವರುಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಸರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಮಲ, ಹಸುವಿನ ಹಾಲು ಕಸೂರಿಸುಗಂಧದ ದ್ರವ್ಯಾಂತವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

ಇವೆಲ್ಲವೂ ಶೂದ್ರನಿಗಿಂತ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಧು-ಸನ್ಯಾಸಿ, ದಾಸ-ಜಂಗಮ ಮುಂತಾದವೇಷಗಳ ಮೂಲಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಪಟ, ವಂಚನೆ, ದುವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವೇ ಇಲ್ಲ ತಾವೇಕೆಂದ ಅಂಥ ಹದುವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಖಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

“ಜಪವ ಮಾಡಿದರೆ ನುತಪವ ಮಾಡಿದರೆ ನು

ಕಪಟಗುಣವಿಪರೀತಕಲು ಪವಿತ್ರವರು” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ.

“ನೇಮವಿಲ್ಲದ ಹೋಮವೇ ತಕಯ್ಯ” ಎಂದು ಧಾಂಭಿಕತನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದನ್ನು ಖಂಡಿಸುವರು.

ಇಡೀ ಮನುಕುಲವನ್ನು ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವ ಕನಕದಾಸರಿಗೆ ಮುಸ್ಲಿಮರಾಗಲಿ, ವೈಷ್ಣವರಾಗಲಿ, ಲಿಂಗಾಯತರಾಗಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಆಮತಗಳ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಡಾಂಭಿಕತನವನ್ನು ಟೀಕೆಗೆ ಒಳಗುಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

‘ತೀರ್ಥವಪಡಿದವರೆಲ್ಲ ತಿರುನಾರಾಯಣನ ನಾಮಧಾರಿಗಳ’ ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಮತದವರ ಡಾಂಭಿಕತನವು ಅಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಲುಷಿತಗೊಂಡಿದ್ದವೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ತಲ್ಲಣಿಸಿದಿರುಕಂಡ್ಯ ತಾಳುಮನವೆ

ಎಲ್ಲರನು ಸಲಹುವನು ಇದಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಎಂದು ಬದುಕಿನ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಬವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ತಲ್ಲಣಿಸುವ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕನಕದಾಸರು ದೈವರಕ್ಷಣೆಯ ಅಭಯ ಉಂಟೆಂದು ಸಾಂತ್ವನ ನೀಡುವ ರೀತಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕ್ಷಕ್ಕೆ ನೀರೆರೆದವರು, ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ನವಿತ್ತವರು,

ಕಪ್ಪೆಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ತಂದಿತ್ತವರು ಯಾರೂ ? ಎಂಬ ಬೆರಗು, ವಿಸ್ಮಯ ಮೂಲದ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಮೂಲಕ ದಾಸರಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.

‘ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ದೇವತಾ ಹೊಣೆಗಾರ’ ಇಲ್ಲಿದ್ದು ಪಾಪಾಂತಗಳ ಸೊಬಗೆ ಅಪೂರ್ವವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಂಥ ಹವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಪುರಾಣದ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿ ಒಡ್ಡುವುದು ದಾಸಪರಂಪರೆಯ ರೀತಿ ಆದರೆ ದೈವಕಾರುಣ್ಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಲು ದಾಸರು ಕೊಡುವ ಆಧಾರಗಳು ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾಗಿದ್ದು ಆಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಈ ಪದ್ಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿಶಾಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಚ್ಚದಿರುವ ಸಂಸಾರನೆಯೆಲ್ಲವೀಕಾಯೆ’

‘ದಾನಧರ್ಮವ ಮಾಡಿಸುಖಿಯಾಗುಮನವೆ’

‘ತನುನಿನ್ನದು ಜೀವನನಿನ್ನದು’

ಎಂಬ ಕೀರ್ತನೆಯ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಹೊಯ್ಯಾಟಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಆತ್ಮಶೋಧನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಾಧಕನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಸಾಧನ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸುಖವನ್ನು ನೀಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಕ ತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು, ಅದಕ್ಕಾಗಿದಾನಧರ್ಮವ ಮಾಡಿಸುಖಿಯಾಗಿರು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲವೂ ದಾದರೂ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಇದ್ದು ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ತಾನು ಉಣ್ಣದೆ ಪರರಿಗೆ ಕೈದಧನವಿದ್ಯಾತಕೆ

ಮಾನಹೀನವಾಗಿ ಬಾಳ್ವೆ ಮನುಜನೇಕೆ

ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ನೂರುಕಾಲ ಬದುಕಲೇಕೆ

ಎಂದು ಅನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಈ ದೇಹವಿದ್ದೇನು ಫಲ ?

ಇರುವಷ್ಟು ಕಾಲ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಉಪಕಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ದಾಸರ ಉಪದೇಶ.

ನಾವು ಜೀವನ ತೊರೆದು ಹೋಗುವಾಗ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಏನೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ದಾನಧರ್ಮ ಮಾತ್ರ ಬರುವುದು.

ಏನು ಬರವುದೋ ಸಂಗಡೇನು ಬರುವುದೋ

ದಾನಧರ್ಮ ಮಾಡಿ ಬಹುನಿಧಾನಿ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಮನುಜ

ಬಂಡಿತುಂಬ ಇದ್ದಧನವು ಹಿಂದೆ ಉಳಿವುದಲ್ಲ ನಿನ್ನ

ಪೊಂದಿಕೊಂಡು ಬರುವವಸ್ತು ಕೀರ್ತಿ ಅಪಕೀರ್ತಿ ಎರಡೆ

ನಾವುಗಳಿಸಿದಕೀರ್ತಿ, ಅಪಕೀರ್ತಿಗಳೆರಡೇಬರುವುದು. ಆದುದರಿಂದಕೀರ್ತಿವಂತರಾಗಿಬಾಳಬೇಕುಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಎಲ್ಲಾರುಮಾಡುವುದುಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿಗೇಣುಬಟ್ಟೆಗಾಗಿತ್ತುಹಿಟ್ಟೆಗಾಗಿ

ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಪಂಚಾಂಗಓದಿಕೊಂಡುಪರರಿಗೆ

ಬೋಧನೆಯಮಾಡುವುದುಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿಗೇಣುಬಟ್ಟೆಗಾಗಿ.

ಇದುಕೇವಲಬದುಕಿಗಾಗಿ,

ಶಾಶ್ವತಮುಕ್ತಿಗಾಗಿಕಾಗಿನಲೆಯಾದಿಕೇಶವನಧ್ಯಾನವನ್ನುಮಾಡುವುದುಮುಕ್ತಿಗಾಗಿಆನಂದಕ್ಕಾಗಿ.

ಆದ್ದರಿಂದಭಗವಂತನನ್ನುಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಬದುಕನ್ನುಸಾರ್ಥಕಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

'ಜಲದಬೊಬ್ಬಳಿಯಂತೆಸ್ಥಿರವಲ್ಲವೀದೇಹ' ಎನ್ನುವಮುಖಾಂತರಜೀವನಸತ್ಯವನ್ನುಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕನಕದಾಸರಲ್ಲಿಮಾನವಬದುಕನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವಆದರ್ಶಗಳಿವೆ.

ವೈಚಾರಿಕಮನೋಧರ್ಮವಿದಹಲವುಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿಸದಾಚಾರ,

ಸುಸಂಸ್ಕೃತಿಯನೇರಪ್ರಸ್ತಾವವಿದೆ.

ಲೋಭಿಯಾದಸಿರಿವಂತ,

ಡಂಭಾಚಾರಿಯಾದಹರಿಭಕ್ತ,

ಅಜ್ಞಾನಿಯಾದದುವ್ರಸನಿ,

ದಾನ-

ಧರ್ಮಮರೆತಸ್ವಾರ್ಥಇತ್ಯಾದಿಯನ್ನುಕನಕದಾಸರುಚಿಕ್ಕಿತ್ಯಕದ್ಯಷ್ಟಿಯಿಂದನೋಡಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರಕೀರ್ತನೆಯದ್ದಕ್ಕೂಲೋಕಜ್ಞಾನದವ್ಯಾಪ್ತಿಮತ್ತುಪರಿಪಕ್ವತೆಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಡಾ.ಎಚ್.ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರಸ್ವಾಮಿಯವರು

"ನಮ್ಮಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನಪರಿಸರವನ್ನುಕಣ್ಡೆದುನೋಡಿದಅವರುಜಾತಿಮತಗಳತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನುಧರ್ಮದಆಚರ

ಣೆಯಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿರುವಕುಟಿಲತೆಕುಹಗಳನ್ನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನುಶೋಷಣೆಯಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನುಕಂಡು

ಕರಳುತ್ತಾರೆ. ಸಿಡಿದುನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿಕಂಡುಬರುವಅವರ

ಕಟುವಾದಮಾತುಗಳಹಿಂದೆಅವರವೈಚಾರಿಕಮನೋಧೈರ್ಯಮಿಂಚುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗಿದ್ದುಅದನ್ನುಮೀರುವಈಮನೋಧರ್ಮದಹಿಂದೆಅಪಾರವಾದಮಾನವೀಯಅ

ನುಕಂಪಸಾಮಾಜಿಕಕಳಕಳಿ, ಸಾಮಾಜಿಕಪ್ರಜ್ಞೆ, ಮಾನವೀಯಮಿಡಿತಿಗಳುಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಈಸಾಲುಗಳುದಾಸರಸಾಮಾಜಿಕಕಾಳಜಿಗೆನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯಚರಿತ್ರೆ. ಹೆಚ್. ನಂಜೇಗೌಡ (2012)
2. ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯಸಂಸ್ಕೃತಿಕೋಶಸಂ.ಡಾ.ಚಿ.ಸಿ.ನಿಂಗಣ್ಣ (2012)
3. ಕೀರ್ತನಕಾರರುಹೆಚ್.ಎಸ್.ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ್ತಿ (2013)